

STICHTING

RTGS

Jaarverslag 2020

Vastgesteld door de Raad van Toezicht 31 maart 2021

Stichting Register Tolken Gebarentaal en Schrijftolken

RTGS

Voorwoord

De vreugde in oktober was groot. Weliswaar moest ons officiële register voor tolken gebarentaal en schrijftolken er eerst nog bijna 20 jaar oud voor worden, maar daar was hij dan toch: de wettelijke erkenning van de Nederlandse Gebarentaal. Natuurlijk in de eerste plaats een belangrijke symbolische gebeurtenis voor de Nederlandse dovensgemeenschap en meer in het algemeen voor de stakeholders van RTGS, maar o.a. ook een opdracht aan de overheid om meer publieke uitingen live te doen tolken. En die kans kreeg de overheid volop met het ook dit verslagjaar uitbreken van de corona-pandemie. Het kan allemaal nog veel beter, maar de tolk gebarentaal op televisie is niet meer weg te denken.

Het bestaan van RTGS past natuurlijk naadloos in die officiële erkenning van de gebarentaal. Fijn daarom, dat we in ons stakeholdersoverleg afgelopen jaar ook weer meer balans hebben zien ontstaan tussen tolken en tolkgebruikers. Door aansluiten van SES en door toevoeging van een externe voorzitter. De uitgangspunten voor RTGS 3.0 zijn nu ook met stakeholders definitief overeengekomen en de uitwerking heeft zijn vaste plaats in de komende jaarplannen.

Die uitwerking wordt de taak van een nieuwe directeur/bestuurder. Tot onze spijt gaat Benny Elferink ons op 1 juni 2021 verlaten, maar dat is voor een hem zeer gegunde carrière stap die geen omvangrijke nevenfunctie als bij RTGS meer toelaat. Benny gaat ons een volwassen geworden RTGS nalaten met de nu vaste contouren van een kwaliteitsregister. Met dat heilige voornemen kwam hij 4 jaar geleden binnen en het resultaat staat!

In 2021 treedt behalve een nieuwe directeur/bestuurder ook een nieuwe voorzitter aan: Harry Bosma. Beiden erven een stevig fundament en de uitdagende opdracht om daarop door te bouwen.

Eelco Huisman, (vertrekkend) voorzitter Raad van Toezicht

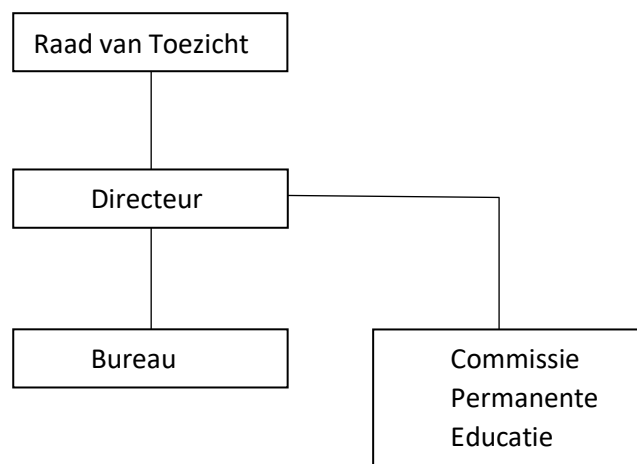
Inleiding

Met dit jaarverslag willen we terugblikken naar een bewogen jaar met de Corona-maatregelen, die uiteraard ook gevolgen hebben voor nascholingsactiviteiten. Mede dankzij de inventiviteit van een aantal aanbieders, konden deze activiteiten toch online gedeeltelijk doorgaan. Verder is onze website met de gegevens, die onder beheer van een externe automatiseerder staat, aangevallen door hackers, met als gevolg dat de gegevens van een bepaalde periode verdwenen waren. Hoewel deze schade vergoed is, heeft dit nog steeds impact op onze lopende werkzaamheden.

Ondanks deze voorvallen zijn voor Route naar het RTGS 3.0 een aantal lijnen doorgetrokken.

De organisatie

Het organogram ziet er al een aantal jaren als volgt uit:

Raad van Toezicht:

In 2020 zijn Margot de Vreede in februari, na de maximale zittingstermijnen, en Alma Gerritsen, na één termijn, in juni gestopt als lid van de Raad van Toezicht. Als nieuwe leden zijn -na een sollicitatieprocedure- aangetreden: Linda Gomes en Dorien de Graaf.

De Raad is per 31 december als volgt samengesteld:

- Eelco Huisman, onafhankelijk voorzitter
- Albert Wijbenga, lid op voordracht van (thans) het Platform doven, slechthorenden en TOS/Dovenschap (NGT-tolkgebruikers)
- Willem Terpstra, lid op voordracht van de Nederlandse Beroepsvereniging voor Tolken Gebarentaal
- Linda Gomes, lid op voordracht van de Nederlandse Schrijftolken Vereniging
- Dorien de Graaf, lid op voordracht van (thans) het Platform doven, slechthorenden en TOS/Divers Doof en Stichting Hoormij (NmG- en schrijftolkgebruikers)

Eelco Huisman zal in het voorjaar 2021 de Raad verlaten na het bereiken van de maximale zittingstermijnen. Voor zijn functie is in het najaar een sollicitatieprocedure opgestart en in december zijn gesprekken met twee kandidaten gevoerd.

De Raad is in dit jaar vier keer bijeengekomen, nl. op 22 april, 24 juni, 30 september en 9 december. Door de Corona-maatregelen zijn de eerste drie vergaderingen online gehouden en de laatste was in Bilthoven.

Ook in 2020 was Benny Elferink bestuurder/directeur. In december heeft hij per 31 mei 2021 zijn ontslag ingediend, aangezien hij per 1 april 2021 de directeursfunctie bij het Nederlands Gebarent centrum op zich zal nemen. Ook hiervoor wordt in begin 2021 een sollicitatieprocedure opgestart. De bureautaken werden ook in 2020 verzorgd door Alie Larkworthy.

Facilitaire samenwerking met Berengroep:

Sinds juli 2019 heeft het RTGS een samenwerkingsverband met de Berengroep op het gebied van facilitaire zaken. Het contract met de Berengroep is dit jaar verlengd. Vanwege Corona-maatregelen zijn er vanaf maart helaas momenteel weinig contacten met de medewerkers en tolken van de Berengroep. Ondanks deze maatregelen zijn de medewerkers van het RTGS -mede door optimale communicatie/afstemming- in principe nog elke vrijdag op het kantoor in Bilthoven. Wel zitten we nu in een andere ruimte

Commissie Permanente Educatie

De Commissie Permanente Educatie (CPE) beoordeelt nascholingsactiviteiten aan de hand van de in artikel 13 van het Reglement gestelde beoordelingscriteria en adviseert de directeur over toekenning of afwijzing op basis van het ingevulde "Aanmeldingsformulier Nascholing" (artikel 12 van het Reglement).

De leden worden geworven in samenwerking met een aantal stakeholders, maar doen hun werkzaamheden op persoonlijke titel, dus zonder last of ruggespraak.

De CPE bestaat per 31 december uit:

- Janita Burger (vanuit groep schrijftolken)
- Ester Bot (vanuit de Hogeschool Utrecht)
- Daan Heimans (vanuit groep tolken Gebarentaal)
- Saar Muller (vanuit groep gebruikers schrijftolk/NmG)
- Wim Poort (vanuit groep tolkgebruikers NGT)
- Maartje Sleiffer (vanuit groep tolken Gebarentaal)
- Margot de Vreede (vanuit groep schrijftolken)

Vanwege het vertrek van Linda Gomes naar de Raad van Toezicht, heeft Margot de Vreede tijdelijk haar taken overgenomen. In september is Janita Burger erbij gekomen. Mede door de kennis en ervaringen van Margot de Vreede op het gebied van nascholingen voor schrijftolken is afgesproken, dat Margot Janita nog één jaar zal begeleiden.

Daarnaast zijn Benny Elferink als voorzitter en Alie Larkworthy (bureau-medewerkster) ook betrokken bij de CPE. In dit jaar is de Commissie meerdere keren bijeengekomen op 5 februari, 27 mei, 23 september, 28 oktober en 18 november. Vanwege Corona zijn de meeste overleggen op afstand gehouden. Naast het beoordelen van de nascholingsactiviteiten is de CPE nauw betrokken bij de onderwerpen kwaliteitsbevordering en -bewaking van tolken, alsmede uitwerkingen van "De Route naar het RTGS 3.0".

Intervisie:

In het begin van dit jaar is er een vragenlijst onder intervisoren verspreid om inzicht te krijgen over hun aanpak en werkwijze. Ook is de lijst van intervisoren geactualiseerd. Mede door de Corona-maatregelen is het besloten de intervisie-bijeenkomsten ook op afstand mogelijk te maken. Dit zal in begin van 2021 geëvalueerd worden.

Webinars:

Het volgen van webinars wordt -net als congressen in live verband- goedgekeurd tot maximaal 100 aanwezigen. De webinars achteraf bekijken, wordt, na overleg met KTV, sinds dit jaar ook geaccrediteerd.

Verruiming categorie doelgroepen:

Gezien signalen uit het werkveld (binding met de dovengemeenschap, gemis aan feeling met het werkveld) is in 2018 besloten de categorie doelgroepen te verruimen met verschillende activiteiten, o.a. vrijwilligerswerk bij de belangenorganisaties, sociale omgang met de doelgroep, bijwonen congressen/informatiebijeenkomsten, georganiseerd door doelgroepen zelf. Voor schrijftolken kan hier bijvoorbeeld een familiedag van Stichting Plotsdoven onder vallen. Hiervan is in 2020 door 5 tolken

gebruik gemaakt op verschillende gebieden, zoals het schrijven van artikelen en het bijwonen van discussiebijeenkomsten.

Ontwikkelingen nascholingsonderwerpen:

Het werkveld verandert en daarmee ook de onderwerpen van nascholingen.

Dit jaar was er veel aandacht voor muziektolken. Vanuit tolkgebruikers én tolken wordt aangegeven dat er behoefte is aan goede muziektolken. Nascholingen op dit vlak worden steeds meer aangeboden.

Deze trainingen hebben een toegevoegde waarde op het gebied van Taal- en tolkvaardigheden en attitude van tolken tijdens 'gewone' opdrachten en zullen dus worden geaccrediteerd.

Meermalen volgen van nascholingen: in uitzonderlijke situaties en na overleg met, en ter beoordeling van, de directeur kunnen hiervoor toch punten worden toegekend.

Er zal een nieuw nascholingsformulier worden ontwikkeld met daarin aandacht voor (nieuwe) werkvormen en toetsing

Scriptie-onderzoeken student-tolken:

In dit jaar hebben vier studenten hun scriptie-onderzoeken, die zij in opdracht van het RTGS hebben uitgevoerd, gepresenteerd aan ons.

De onderwerpen waren:

1. Starterspakket voor beginnende Tolken Gebarentaal en Schrijftolken
2. Ervaringen tussen de aansluiting van nascholing en de tolkpraktijk (voor hooggekwalificeerde tolken)
3. Ervaringen van nascholingsaanbieders en de aansluiting op het werkveld
4. Is er behoefte aan een mentor voor startende tolken?

Overleg met de aanbieders van nascholingen:

In 2020 heeft de CPE geen algemeen overleg georganiseerd met aanbieders van nascholingen, maar er zijn wel een aantal gesprekken gevoerd met individuele aanbieders. Verder zijn er regelmatig e-mail en telefonische contacten.

KWALITEITSREGISTER 3.0: ELKE KLANT DE JUISTE TOLK

Route naar RTGS 3.0

Na het succesvolle mini-symposium op 30 november 2018 waarop de notitie '**Kwaliteitsregister 3.0 - Elke klant de juiste tolk**' is gepresenteerd, is het RTGS met deze notitie aan de slag gegaan door het maken van een aantal uitwerkingen. Deze zijn tijdens diverse overleggen ter sprake gekomen.

Hoewel de notitie, mede door discussie tussen de organisaties van tolkgebruikers, met name SES, en de beroepsverenigingen van tolken over het punt "*Nascholing mag ook de basiscompetenties betreffen*" nog niet is vastgesteld, zijn we in dit jaar al gestart met een aantal uitwerkingen en aanpassingen hierop in het RTGS systeem.

1. Stakeholdersoverleggen:

In juni en september hebben overleggen plaatsgevonden met de stakeholders onder leiding van Watze Hepkema als onafhankelijke gespreksleider. Hierbij is gesproken over uiteenlopende onderwerpen waarvan er onderstaand enkele worden belicht:

- de notitie 'Organen en Instrumenten RTGS' is op verzoek van de stakeholders aangepast tot versie juni 2020.
- over een aantal onderdelen in de notitie 'Kwaliteitsregister RTGS 3.0' is van gedachten gewisseld, zie onderstaande uitwerkingen. In dit verband is er ook over het punt "zorgen over de kwaliteit van tolken" gesproken.

2. Uitwerkingen notitie "Kwaliteitsregister 3.0 - Elke klant de juiste tolk"

a. *Profiel en portfolio*

In juli is het profiel van tolken uitgebreid en de website is op verschillende punten aangepast. Zo kunnen tolkgebruikers nu selecteren op beëdigde tolken en tolken met een VOG. Ook kunnen tolken in begin 2021 zich voorstellen via filmpjes zodat tolkgebruikers vooraf de gebarenstijl van tolken kunnen zien. Verder zijn voor het portfolio verschillende punten, met name accreditaties en gevolgde opleidingen, nog in voorbereiding. Over de ervaringsgebieden is nog discussie.

b. Feedback

Tijdens de eerste bijeenkomst van de werkgroep Feedback, bestaande uit 8 personen uit verschillende geledingen, is besloten voor het Feedbacksysteem een aparte subgroep te vormen met daarin vertegenwoordigers van tolkgebruikersorganisaties, de NBTG en het RTGS.

Deze subgroep zal aan de hand van de NBTG notitie de mogelijkheden tot feedback na gaan. Dit zal in de werkgroep in begin 2021 verder besproken worden.

c. Persoonlijke reflectie

Voor Persoonlijke Reflectie zal worden gekeken naar intervisie/coachings opties en intercollegiale beoordelingen. Daarnaast zou er ook gekeken kunnen worden naar supervisie en mentorschap. Hierbij is advies gevraagd aan Simone Jonker als externe deskundige, om met haar te kijken naar de verschillen tussen deze vormen van reflectie ofwel attitude.

d. Ruime categorieën

Enkele veranderingen: nascholingspunten worden omgezet in nascholingsuren, in bijzondere gevallen kunnen nascholingen meermaals worden gevolgd en er is een andere opzet gemaakt van de verplichte nascholingsuren voor tolken in de verschillende categorieën, om meer eigen verantwoordelijkheid bij tolken te leggen.

Het spreekt vanzelf dat nieuwe inzichten in 2020 hebben geleid tot reglementswijzigingen met ingang van 1 januari 2021. Voor alle tolken geldt dat er meer ruimte wordt gegeven, zodat nascholingen kunnen worden gevolgd in die categorieën waaraan men behoefte heeft.

3. Pilot aanpassing Reglement voor schrijftolken

Sinds 2018 is, in overleg met de NSV, een pilotproject van start gegaan voor de schrijftolken. Gedurende dit project zijn de tolken vrij om nascholingen te volgen op die gebieden waar ze behoefte aan hebben. In juli heeft het RTGS voor het eerste halfjaar een eerste overzicht nascholingsactiviteiten gemaakt.

In november is het pilotproject ook geëvalueerd via enquêtes onder schrijftolken en schrijftolkgebruikers. De resultaten hiervan zullen worden besproken met de NSV. Verder is in december besloten dat ook de combitolken kunnen aansluiten bij dit pilotproject. Dit geldt dan voor het schrijftolkgedeelte van de nascholingsverplichting van de combitolken. Het Reglement is hierop inmiddels ook aangepast.

Andere ontwikkelingen in 2020

1. Project Specialisatie:

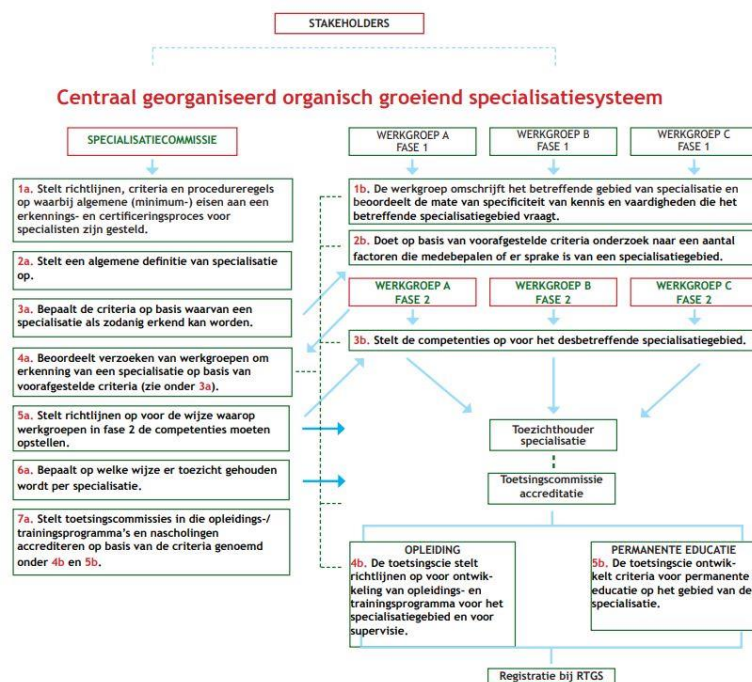
De NBTG heeft dit project -met subsidie van het RTGS- in begin 2019 afgerond met literatuuronderzoek, dat door Monica Hübner als projectleider is uitgevoerd. Het RTGS is betrokken geweest bij de stuurgroep van dit project.

De uitkomst van dit onderzoek is dat een ontwerp van een specialisatie-systeem gebaseerd dient te zijn op 2 grondslagen:

- negen uitgangspunten over kennis- en vaardigheden, die tolken moeten bezitten
- veertien leidende principes op het proces en de criteria voor erkenning van specialisaties, de criteria en verwachtingen t.a.v. opleidingen, accrediteringsproces en het toezicht op specialisaties.

Ter financiering is het vervolgproject aangeboden aan UWV en de betrokken ministeries. Helaas heeft dit niet geleid tot een positief resultaat. Besloten is om toch een specialisatie commissie te vormen. Eind dit jaar is er een vacature rondgestuurd.

De NSV heeft aangegeven toch te overwegen deel te nemen aan dit project en zal zich eerst met de leden beraden.

2. Dove Tolken NGT (DT-NGT):

In dit jaar is het -ondanks de Corona-maatregelen- toch gelukt deze tolken per opleidingsjaar 2020/21 toe te laten. Onze waardering voor de Hogeschool Utrecht.

Daartegen is er -ondanks een aantal toezeggingen van het IGT&D- toch behoorlijke vertraging opgetreden in de voortgang van de voorlopige registratie voor Dove Tolken Gebarentaal. Hiervoor zijn verschillende oorzaken aangegeven zoals de managementwisselingen op het IGT&D en Corona perikelen. Inmiddels zijn 6 studenten ingeschreven op de opleiding, maar helaas is er -voor de voorlopige registratie- nog geen

assessment beschikbaar. Dit assessment is, naast het volgen van de opleiding, een basisvoorwaarde om ingeschreven te kunnen worden bij het RTGS.

3. Herintredende tolken:

Per juli 2019 is het Reglement RTGS aangepast, zodat in het verleden geregistreerde tolken, na een x aantal jaren te zijn uitgeschreven bv door emigratie, een andere beroep e.d., niet meer zomaar weer kunnen inschrijven. Hoewel het aantal herintreders op jaarbasis niet veel is, vindt het RTGS het niet verantwoord om hen in te schrijven zonder toetsing op de eindkwalificaties van de opleiding Hogeschool Utrecht-IGT&D. Hiervoor is met de HU-IGT&D overeengekomen dat er assessments voor de eindkwalificaties t.b.v. tolken Gebarentaal en voor Schrijftolken beschikbaar zijn. Sindsdien zijn er geen nieuwe herintreders aangemeld, die deze assessments zouden moeten doen.

4. Automatisering/website RTGS:

Helaas kregen we in november te maken met hackers. Hiervan is melding gedaan aan de Autoriteit Persoonsgegevens. Gegevens, ingevoerd in gedurende zes weken, moesten opnieuw worden ingevoerd en inmiddels is ons back-up systeem aangepast. Ondanks dat hiervoor een schadevergoeding is verstrekt, had dit behoorlijk impact op de dagelijkse werkzaamheden.

5. Corona:

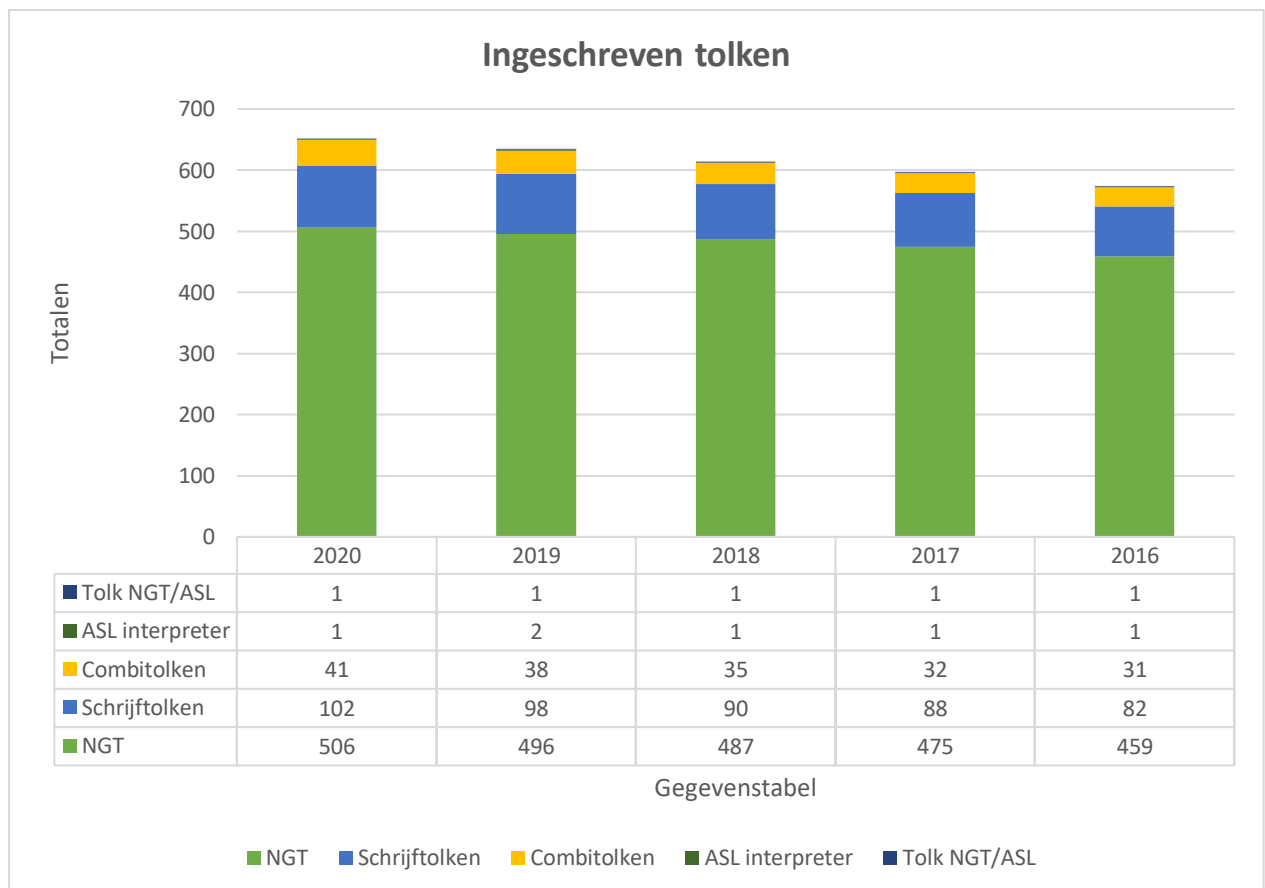
Zoals in de inleiding is aangegeven, hebben de Corona-maatregelen op iedereen een grote invloed gehad, ook op het RTGS. Overleggen zijn doorgegaan, maar op afstand. Veel nascholingen zijn geannuleerd, waardoor het niet mogelijk bleek voor veel tolken om aan de nascholingsverplichtingen te voldoen. Daarom is – mede op verzoek van de beroepsorganisaties – eind 2020 besloten om de nascholingsperiodes van tolken met één jaar te verlengen. In 2021 worden de stakeholders over dit besluit geïnformeerd, daarna volgt voor de tolken een Nieuwsbrief.

Kengetallen 2020

Tot slot nog enkele kengetallen en grafieken.

AANTAL INGESCHREVEN TOLKEN

	2020	2019	2018	2017	2016
NGT	506	496	487	475	459
Schrijftolken	102	98	90	88	82
Combitolken	41	38	35	32	31
ASL interpreter	1	2	1	1	1
Tolk NGT/ASL	1	1	1	1	1
Totalen	651	635	614	597	574

Hieruit blijkt dat het tolkenbestand in Nederland steeds groter en gevarieerder wordt. Ook niet NGT-tolkgebruikers krijgen een groter tolkaanbod. Er hebben zich geen herintreders aangemeld.

De cijfers in percentages (afgerond):

In 2020 is het RTGS afgesloten met 651 tolken, in 2016 met 574 tolken, een toename van 13%.

Januari 2021: Totaal 651 tolken (100%): NGT 506 (78%), schrijftolken 102 (16%) en combitolken 41 (6%).

Januari 2016: Totaal 574 tolken (100%): NGT 459 (80%), schrijftolken 82 (14%) en combitolken 31 (5%).

Uitgeschreven tolken

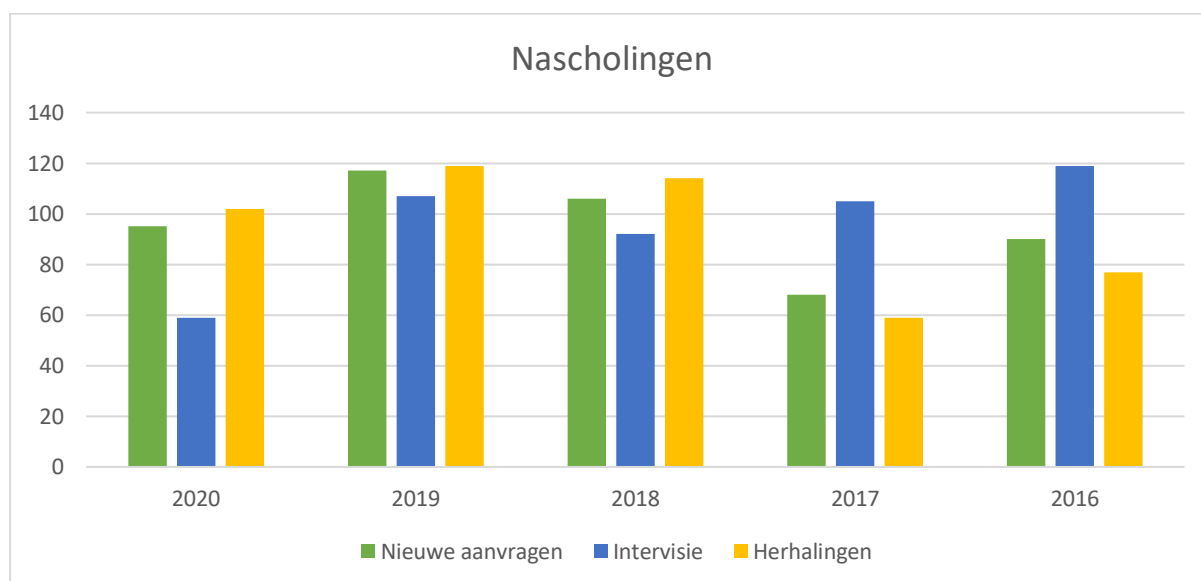
In 2020 zijn er 13 tolken uitgeschreven, procentueel gezien (2,0%) minder dan in 2019 (2,8%).

De redenen hiervoor zijn zeer divers:

- Voor 5 tolken was de combinatie gezin en/of andere baan een reden om te stoppen.
- 3 tolken hadden al geruime tijd niet meer getolkt
- 3 tolken zijn gestopt vanwege hun leeftijd
- 2 tolken zijn gestopt i.v.m. emigratie of gezondheid

Nascholingen

	2020	2019	2018	2017	2016
Nieuwe aanvragen	95	117	106	68	90
Intervisie	59	107	92	105	119
Herhalingen	102	119	114	59	77
Totalen	256	343	312	232	286

Zoals al eerder aangegeven heeft Corona grote invloed gehad op het RTGS. Er zijn aanmerkelijk minder nascholingen aangeboden. Dit geldt voor zowel nieuwe nascholingen als herhalingen en interventies. Ook bleken gedurende het jaar dat veel nascholingen alsnog werden geannuleerd; deze worden dan in 2021 gegeven.

Verlenging nascholingsperiode

Gebleken is dat een aantal tolken – net als in de afgelopen jaren- er toch niet in slaagt om binnen vier jaar alle benodigde nascholingspunten te halen. Ook de verdeling van de punten over de categorieën was niet voor iedereen duidelijk. Vóór 2018 werd, na de verlenging van een periode en het behalen van alle punten, weer een nieuwe volledige periode van 4 jaar toegekend. Eigenlijk werden tolken die wél alle punten binnen de vier jaar halen, hierdoor benadeeld. Het RTGS heeft destijds besloten dit per 2018 strakker te regelen, met als gevolg dat de nieuwe periode voortaan onder aftrek van het verleende uitstel zal worden toegekend.

Vanwege Corona is besloten om alle nascholingsperiodes met 1 jaar te verlengen. Al in 2020 is hierover in de nieuwsbrieven gecommuniceerd, dit om onzekerheid onder te tolken te verminderen.

Als gevolg hiervan hebben tolken al rekening gehouden met de aangekondigde verlenging en dus geen verlenging aangevraagd. De cijfers zijn daarom niet volledig vergelijkbaar met eerdere jaren.

In 2020 hebben 43 tolken uitstel aangevraagd, hiervan hebben al 31 tolken de verlengde periode afgerond. Gemiddeld is 4 maand uitstel verleend. In 2019 werd uitstel gevraagd door 32 tolken, met een gemiddelde van 7,7 maand uitstel.

Het is, ondanks Corona, toch verschillende tolken gelukt om de nascholingsperiodes eerder af te sluiten, nl. 27. Aanmerkelijk minder dan in 2019 toen dit er 57 waren.